

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

01-31 EKİM MEME KANSERİ FARKINDALIK AYI

Meme kanseri, hem dünyada hem de ülkemizde kadınlarda en sık görülen ve en fazla ölümlle sonuçlanan kanser türüdür. Her yaşta kadında görülebilen bu hastalığın riski, özellikle ileri yaşlarda artmaktadır. 2022 yılında dünya genelinde 2,3 milyon yeni meme kanseri vakası teşhis edilmiştir ve yaklaşık 665.000 kişi meme kanseri nedeniyle hayatını kaybetmiştir.

Meme kanseri vakalarının önemli bir kısmı orta ve düşük gelimli ülkelerde görülmekte ve bu ülkelerdeki kadınlarda, hastalıkla ilgili bilgiye ve sağlık hizmetlerine erişimde zorluklar yaşamaktadır. Ülkemizde de 2018 verilerine göre kadınlarda en sık görülen kanser olan meme kanserinin insidansı yüz binde 48,6'dır. Vakaların yaklaşık %48,2'si erken evrede teşhis edilmiştir.

Ekim ayında 'Meme Kanseri Farkındalık Ayı' olarak dünya genelinde, Pembe Kurdele teması kullanılarak meme kanserini tanıma, tarama ve önlemeye teşvik amacıyla çeşitli bilinçlendirme çalışmaları düzenlenir.

Meme kanserlerinin yaklaşık %99'u kadınlarda, %0,5-1'i ise erkeklerde görülür. Meme kanseri sadece genetik etmenlere bağlı değildir. İşyerlerinde bazı kimyasalların, radyoaktif maddelere ve radyasyona maruz kalmanın ve gece çalışma gibi çalışma biçimlerinin meme kanser riskini arttırdığı bilinmektedir. Bunun dışında yoğun meme dokusu, erken adet görme, geç menopoz gibi değiştirilemez risk etmenlerinin yanında hareketsiz yaşam, obezite, sigara, alkol gibi değiştirilebilir risk etmenleri mevcuttur.

Meme kanseri birçok vakada erken teşhis edildiğinde tedavi edilebilir bir hastalıktır. Meme kanserinden korunmada önemli korunma yöntemlerinden biri de taramadır. Tarama ile erken evrede saptanabilen meme kanseri olgularının sağ kalım oranları %90 ve üzerinde artmaktadır. Ayrıca kişinin yaşam kalitesine olumlu katkısı ve tedavi maliyetlerini azaltması da tarama programlarının diğer önemli katkılarıdır.

Erken tanının hayat kurtarıcı olması nedeniyle ülkemizde ücretsiz tarama programları bulunmaktadır:

- Aile hekimliklerinde
  - Ayda bir kendi kendine meme muayenesi (KKMM) uygulaması için kişiye danışmanlık verilmesi
  - Yılda bir klinik meme muayenesi
- 2 yılda bir olmak üzere 40-69 yaş arası kadınlara mamografi ekimi

Kendi kendine meme muayenesi 20 yaşının üzerinde her kadına önerilmektedir. nce ayna karşısında her iki meme anormal bir görünüm (asimetri, kızarıklık, renk değişikliği, meme başında çökme vb.) açısından kontrol edilir, ardından elle muayeneye geçilir. Bu Şekilde bireyin kendi meme dokusunu tanıyarak, değişiklikleri daha kolay fark edebilmesi sağlanır.

Tüm illerimizde Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM), Aile Sağlığı Merkezleri, İlçe Sağlık Müdürlükleri/Toplum Sağlığı Merkezleri ve Sağlıklı Hayat Merkezleri'nde danışmanlık ve bilgilendirme çalışmaları yürütülmektedir.

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

Taramalar ücretsiz bir şekilde yapılmaktadır. Taramaya uygun kadınlar ilde tarama merkezlerine, tarama sonucu şüpheli bulunanlar ise ileri teşhis merkezleri olarak belirlenen hastanelere yönlendirilerek uzman kontrolünden geçmesi sağlanmaktadır.

Meme kanseri tedavileri erken başlandığında ve tamamlandığında daha etkilidir ve daha iyi tolere edilir. Tarama düzeylerinde gelinen nokta hala umulanın gerisindedir. Bu nedenle tarama programlarının hayat kurtarıcı olduğu unutulmamalı ve kullanımı artırılarak yaygınlaştırılmalıdır.

HASUDER Toplumsal Cinsiyet, Kadın ve Üreme Sağlığı Çalışma Grubu tarafından hazırlanmıştır.

KAYNAKLAR:

- [İnternet] <https://www.iarc.who.int/cancer-type/breast-cancer/>, Erişim zamanı: 30.09.2024
- [İnternet] <https://gco.iarc.fr/today/online-analysis>, Erişim zamanı: 30.09.2024
- Türkiye Kanser İstatistikleri 2018, T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
- Türkiye Kanser Kontrol Programı 2021, T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
- [İnternet] <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/kanser-taramalari>, Erişim zamanı: 30.09.2024
- [İnternet] <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/haberler-kanser/ekim-meme-kanseri-farkindalik-ayi.html>, Erişim zamanı: 30.09.2024
- [İnternet] <https://www.memekanseri.org.tr/meme-sagligi/meme-kanseri-belirtileri/>, Erişim zamanı: 30.09.2024
- [İnternet] <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/breast-cancer>, Erişim zamanı: 30.09.2024